

Briselē, 2022. gada 8. novembrī
(OR. en)

14452/22

FISC 214
ECOFIN 1131

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	13970/22 FISC 209 ECOFIN 1083
Temats:	Padomes secinājumi par Rīcības kodeksa attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem reformu

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Rīcības kodeksa attiecībā uz uzņēmējdarbības
nodokļiem reformu, kurus Padome apstiprināja 2022. gada 8. novembra sanāksmē.

Padomes secinājumi

par Rīcības kodeksa attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokliem reformu

Padome:

- ATZINĪGI VĒRTĒ Rīcības kodeksa (uzņēmējdarbības nodokļi) reformu; šajā sakarā ATZĪMĒ, ka Rīcības kodeksa jautājumu grupas darbu nosaka tās pilnvaras, kas atspoguļotas Rīcības kodeksā (uzņēmējdarbības nodokļi); ATGĀDINA, ka Rīcības kodekss (uzņēmējdarbības nodokļi) ir politiska apņemšanās un neietekmē dalībvalstu un Savienības tiesības un pienākumus vai attiecīgās dalībvalstu un Savienības kompetences jomas, kas izriet no Līgumiem, un AICINA Rīcības kodeksa jautājumu grupu turpināt darbu pie saskaņoto pamatnostādņu izstrādes vai vajadzības gadījumā pārskatīšanas, lai uzlabotu skaidrību un iepazīstinātu Padomi ar to rezultātiem; jo īpaši AICINA Rīcības kodeksa jautājumu grupu izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai Padomē priekšlikumus norādījumiem par vispārēji piemērojamiem konkrētiem nodokļu aspektiem, kas ietilpst pārskatītā Rīcības kodeksa (uzņēmējdarbības nodokļi) darbības jomā;
- PAUŽ GANDARĪJUMU par pasākumiem, kas veikti, lai palielinātu Rīcības kodeksa jautājumu grupas pārredzamību un uzlabotu tās publisko komunikāciju. Šajā sakarā ATZĪMĒ, ka pārskatītajā Rīcības kodeksā (uzņēmējdarbības nodokļi) ir noteikts, ka Padomes apstiprinātos galīgos dokumentus publiskos un vajadzības gadījumā saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem publiskos papildu dokumentus; AICINA Rīcības kodeksa jautājumu grupu izpētīt turpmākus pasākumus saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem un par to ziņot Padomei līdz 2023. gada 30. jūnijam;
- APSTIPRINA Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūciju par pārskatītu Rīcības kodeksu attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem, kas izklāstīts piezīmes pielikumā.

**PADOMES UN PADOMĒ SANĀKUŠO DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJU
REZOLŪCIJA PAR PĀRSKATĪTU RĪCĪBAS KODEKSU ATTIECĪBĀ UZ
UZŅĒMĒJDARBĪBAS NODOKĻIEM**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU
PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINOT *ECOFIN* padomes 1997. gada 1. decembra secinājumus par nodokļu politiku, ņemot vērā, ka ir vajadzīga koordinēta rīcība Eiropas līmenī, lai samazinātu vienotā tirgus izkropļojumus, novērstu ievērojamus nodokļu ieņēmumu zaudējumus un palīdzētu nodokļu struktūrām attīstīties nodarbinātībai labvēlīgākā veidā,

ATGĀDINOT Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 1997. gada 1. decembra rezolūciju par rīcības kodeksu attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem,

ATGĀDINOT Padomes 2017. gada 5. decembra secinājumus "ES saraksts ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas" un jaunākās starptautiskās norises cīņā pret nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas,

ATZĪSTOT godīgas konkurences pozitīvo ietekmi un vajadzību konsolidēt Eiropas Savienības un dalībvalstu konkurētspēju starptautiskā līmenī, vienlaikus atzīmējot, ka daži nodokļu pasākumi varētu radīt kaitējošas sekas,

UZSVEROT, ka rīcības kodekss ir politiska apņemšanās un neskar dalībvalstu tiesības un pienākumus vai dalībvalstu un Savienības attiecīgās kompetences jomas, kas izriet no Līgumiem,

UZSVEROT, ka Rīcības kodeksa jautājumu grupa darbojas kā koleģiāla grupa starp dalībvalstīm un tai neatsveramu palīdzību sniedz Komisija,

ATZĪSTOT Rīcības kodeksa jautājumu grupas sekmīgo darbu ar tās vēlētajiem vadītājiem, kas ir devis iespēju atcelt lielu skaitu nodokļu pasākumu un iedibināt režīmu konstruktīvai sadarbībai ar trešām valstīm un jurisdikcijām,

ATZĪMĒJOT, ka grupas sekretariāta funkcijas uzņemas Padomes Ģenerālsekretariāts,

ATZĪSTOT tādu saskaņotu norādījumu izstrādi nolūkā sekmēt Rīcības kodeksa jautājumu grupas veiksmīgu darbu attiecībā uz procedurāliem aspektiem, kā arī tādu saskaņotu norādījumu izstrādi attiecībā uz jautājumiem pēc būtības, kas visi tiek publiskoti,

tāpēc ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, ka arvien vēl ir vajadzīgs rīcības kodekss attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem, kas domāts kaitējošu nodokļu pasākumu mazināšanai,

UZSVEROT, ka rīcības kodeksa principu saskaņotai īstenošanai joprojām būtiska ir taisnīga attieksme Eiropas Savienībā attiecībā uz trešām valstīm un nodokļu jurisdikcijām,

ATKĀRTOTI PAUŽOT gatavību rīcības kodeksa attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem piemērošanu saglabāt pēc iespējas pārredzamāku, neapdraudot konfidencialitāti, kas ir nepieciešama uzticībā balstītai viedokļu un sensitīvas informācijas apmaiņai starp grupas locekļiem, kā arī ar trešām valstīm un nodokļu jurisdikcijām, jo tas nodrošina efektīvu un uz rezultātiem vērstu darbu saistībā ar kodeksu,

ŅEMOT VĒRĀ, ka esošais rīcības kodekss attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem, kas izklāstīts Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 1997. gada 1. decembra rezolūcijā, būtu jāpārskata, lai pēc iespējas efektīvāk stātos pretī jauniem izaicinājumiem arvien vairāk globalizētā un digitalizētā ekonomikas vidē,

AR ŠO APSTIPRINA ŠĀDU PĀRSKATĪTO RĪCĪBAS KODEKSU ATTIECĪBĀ UZ UZŅĒMĒJDARBĪBAS NODOKĻIEM

Aptvertie nodokļu pasākumi

A. Neskarot attiecīgās dalībvalstu un Savienības kompetences jomas, šis rīcības kodekss, kurš aptver uzņēmējdarbības nodokļus (turpmāk "kodekss"), attiecas uz tādiem preferenciāliem nodokļu pasākumiem un vispārēji piemērojamiem nodokļu elementiem, kuri būtiskā veidā ietekmē vai varētu ietekmēt uzņēmējdarbības veikšanas vietu Savienībā.

Uzņēmējdarbība šajā kontekstā ietver arī visas darbības, ko veic uzņēmumu grupā.

Preferenciālie nodokļu pasākumi un vispārēji piemērojamie nodokļu elementi (kopā saukti "nodokļu pasākumi"), uz ko attiecas kodekss, ietver gan normatīvos aktus, gan administratīvo praksi.

B1. Kodeksa A punktā noteiktās piemērošanas jomas ietvaros – tādos preferenciālus nodokļu pasākumus, ar kuriem paredz ievērojami zemāku faktisko nodokļu līmeni, tostarp nulles nodokli, salīdzinājumā ar līmeņiem, ko vispārēji piemēro attiecīgajā dalībvalstī, uzskata par potenciāli kaitējošiem, un tādēļ uz tiem attiecas šis kodekss.

Šāds nodokļu līmenis var izrietēt no nominālās nodokļa likmes, nodokļu bāzes vai jebkura cita būtiska faktora.

Vērtējot, vai šādi pasākumi ir kaitējoši, *inter alia* būtu jāņem vērā:

1. vai priekšrocības ir *de facto* vai *de jure* izolētas no iekšzemes tirgus, piemēram, vai tās piešķir tikai nerezidentiem vai attiecībā uz darījumiem, kas veikti ar nerezidentiem, vai tie neietekmē valsts nodokļu bāzi, vai
2. vai priekšrocības tiek piešķirtas pat bez reālas saimnieciskās darbības un būtiskas ekonomiskās klātbūtnes dalībvalstī, kura piedāvā šādas nodokļu priekšrocības, vai

3. vai noteikumi par peļņas noteikšanu attiecībā uz darbībām daudz nacionālā uzņēmumu grupā atšķiras no starptautiski atzītiem principiem, jo īpaši noteikumiem, par kuriem panākta vienošanās ESAO ietvaros, vai

4. vai nodokļu pasākumiem trūkst pārredzamības, tostarp gadījumos, kad tiesību normas nepārredzamā veidā tiek mīkstinātas administratīvā līmenī.

B2. Kodeksa A punktā noteiktās piemērošanas jomas ietvaros – tādus dalībvalstu vispārēji piemērojamos nodokļu elementus, kas rada iespējas nodokļu dubultai neuzlikšanai vai kā rezultātā var dubulti vai vairākkārt izmantot nodokļu atvieglojumus saistībā ar tiem pašiem izdevumiem, ienākumu summu vai darījumu ķēdi, uzskata par potenciāli kaitējošiem, un tādēļ uz tiem attiecas šis kodekss.

Šādas sekas var izraisīt jebkāds attiecīgs dalībvalsts nodokļu sistēmas elements, kura rezultātā nodokļu saistības samazinās vai to vispār nav, izņemot nominālo nodokļa likmi vai atliktos nodokļus, kas ir nodokļu sistēmas elements peļņas sadales gadījumā.

Vērtējot, vai dalībvalsts vispārēji piemērojams nodokļu elements ir kaitējošs, būtu jāņem vērā šādi kumulatīvi kritēriji un tas, vai starp tiem pastāv tieša cēloņsakarība:

1) vispārēji piemērojamo nodokļu elementu nepapildina pienācīgi noteikumi par ļaunprātīgas rīcības novēršanu vai citi adekvāti aizsardzības pasākumi, un tie attiecīgi noved pie nodokļu dubultās neuzlikšanas vai pieļauj dubultu vai vairākkārtēju nodokļu atvieglojumu izmantošanu saistībā ar tiem pašiem izdevumiem, ienākumu summu vai darījumu ķēdi;

2) vispārēji piemērojamais nodokļu elements ievērojami ietekmē uzņēmējdarbības veikšanas vietu Savienībā. Izvērtējot, vai nodokļu elements ir nozīmīgs faktors uzņēmējdarbības veikšanas vietas noteikšanā Savienībā, Rīcības kodeksa jautājumu grupai (uzņēmējdarbības nodokļi) (šeit saukta "grupa") būtu jāņem vērā, ka uzņēmējdarbības veikšanas vietu var ietekmēt arī apstākļi, kas nav nodokļu elementi.

Stāvokļa saglabāšana un atcelšana

Stāvokļa saglabāšana

C. Dalībvalstis apņemas neievieš jaunus nodokļu pasākumus, kas ir kaitējoši šā kodeksa nozīmē. Līdz ar to, nosakot turpmāko politiku, dalībvalstis ievēro kodeksa pamatā esošos principus un, vērtējot, vai jauns nodokļu pasākums ir kaitējošs, pienācīgi ņem vērā E līdz I punktā minēto pārbaudes procesu.

Atcelšana

D. Dalībvalstis apņemas vēlreiz izskatīt savus esošos tiesību aktus un iedibināto praksi, ņemot vērā kodeksa pamatā esošos principus un E līdz I punktā izklāstīto pārbaudes procesu. Dalībvalstis pēc iespējas drīz un ņemot vērā Padomes diskusijas pēc pārbaudes procesa, šādus tiesību aktus un praksi pēc vajadzības groza, lai izskaustu jebkādus kaitējošus nodokļu pasākumus vai pieņemtu pienācīgus noteikumus par ļaunprātīgas rīcības novēršanu saistībā ar kaitējošiem nodokļu pasākumiem.

Pārbaudes process

Paziņošana

E1. Saskaņā ar pārredzamības un atklātības principiem dalībvalstis līdz katra kalendārā gada beigām informē cita citu par esošajiem un ierosinātajiem nodokļu pasākumiem, kas var būt kodeksa piemērošanas jomā.

Attiecīgās dalībvalstis arī var informēt cita citu par esošajiem vai ierosinātajiem nodokļu pasākumiem, saistībā ar kuriem tās vēlas gūt pārliecību par to atbilstību kodeksam.

Ja netiek sniegts paziņojums saskaņā ar pirmo un otro daļu, dalībvalstis tiek aicinātas pēc citas dalībvalsts vai Komisijas pieprasījuma sniegt informāciju par jebkuru nodokļu pasākumu, kas šķietami ir kodeksa piemērošanas jomā. Ja paredzētie nodokļu pasākumi ir jāapstiprina parlamentā, šāda informācija nav jāsniedz, kamēr pasākumi nav paziņoti parlamentam.

E2. Dalībvalsts nodokļu pasākumus, kas nav tikuši paziņoti saskaņā ar E1. punktu, grupai var darīt zināmus pēc citas dalībvalsts vai Komisijas lūguma. Pirms šādi nodokļu pasākumi tiek darīti zināmi grupai, ziņojošajai dalībvalstij vai Komisijai būtu jāinformē attiecīgā dalībvalsts.

Attiecībā uz vispārēji piemērojamiem nodokļu elementiem, ziņojošajai dalībvalstij vai Komisijai būtu jāsniedz grupai jebkāda informācija:

- i) kas pietiekami pamatoti norāda, ka nodokļa elementam ir vismaz vienas no sekām, kas minētas B2. punktā, un
- ii) kas pietiekami pamatoti liek konstatēt potenciāli nozīmīgu ietekmi uz uzņēmējdarbības veikšanas vietu Savienībā.

Saskaņots apraksts

F1. Jebkura dalībvalsts vai Komisija var pieprasīt iespēju apspriest un komentēt dalībvalsts nodokļu pasākumu, par kuru paziņots saskaņā ar E1. un E2. punktu. Tad dalībvalstis izlemj, vai pieprasījumu izpildīt un sagatavot šāda pasākuma saskaņotu aprakstu.

Novērtējums

F2. Saskaņotais apraksts ļauj novērtēt, vai attiecīgie nodokļu pasākumi ir kaitējoši, ņemot vērā sekas, kādas tiem var būt Savienībā. Attiecībā uz preferenciāliem nodokļu pasākumiem minētajā novērtējumā ņem vērā visus B1. punktā noteiktos faktorus. Attiecībā uz vispārēji piemērojamiem nodokļu elementiem minētajā novērtējumā ņem vērā visus B2. punktā noteiktos faktorus un L punktā minētos norādījumus attiecībā uz vispārēji piemērojamiem specifiskiem nodokļu elementiem.

G. Padome arī uzsver – pārbaudot paziņotus nodokļu pasākumus, rūpīgi jāizvērtē, kā tie ietekmē citas dalībvalstis, inter alia ņemot vērā, kā par attiecīgo darbību faktiski uzliek nodokļus visā Savienībā, un lūdz grupu apsvērt tai sniegtos attiecīgos datus par ekonomikas faktoriem un ietekmi un ņemt vērā attiecīgās dalībvalsts ekonomikas lielumu un atvērtību.

Ciktāl attiecīgos nodokļu pasākumus izmanto, lai atbalstītu konkrētu reģionu ekonomikas attīstību, veic novērtējumu, vai pasākumi ir samērīgi ar izvirzītajiem mērķiem un ir uz tiem vērsti. To vērtējot, īpašu uzmanību pievērš tālāko reģionu un nelielo salu īpatnībām un grūtībām un neietekmējot Savienības tiesiskā regulējuma integritāti un saskaņu, tostarp iekšējo tirgu un kopējo politiku.

Procedūra

H. Rīcības kodeksa jautājumu grupa, ko izveidoja ar Padomes 1998. gada 9. marta secinājumiem, novērtē nodokļu pasākumus, kas var būt šā kodeksa piemērošanas jomā, un pārbaudīt informācijas sniegšanu par minētajiem pasākumiem. Padome aicina katru dalībvalsti un Komisiju iecelt augsta līmeņa pārstāvi un viņa vietnieku grupā, kuras vadītājs ir kādas dalībvalsts pārstāvis. Vēlētajiem vadītājiem palīdz Padomes Ģenerālsekretariāts, kas grupai nodrošina sekretariāta funkcijas. Grupa tiekas regulāri un tikšanās reizēs izraugās un pārskata nodokļu pasākumus, lai tos izvērtētu saskaņā ar E līdz G punktā izklāstītajiem noteikumiem. Grupa regulāri ziņo par izvērtētajiem pasākumiem. Šos ziņojumus pārsūta apspriešanai Padomē. Tajos iekļauj izskatīto nodokļu pasākumu saskaņotos aprakstus un galīgos novērtējumus.

Padomes apstiprinātos galīgos dokumentus publisko, un attiecīgā gadījumā papildu dokumentus publisko saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem.

I. Padome aicina Komisiju palīdzēt grupai veikt nepieciešamo sanāksmju sagatavošanas darbu un sekmēt informācijas sniegšanu un pārbaudes procesu. Tālab Padome lūdz dalībvalstis sniegt Komisijai E punktā minēto informāciju, lai tā varētu sagatavot F punktā minēto aprakstu un novērtējumu projektus. Komisijai būtu jāveic līdzīgi uzdevumi attiecībā uz N punktā minētajiem novērtējumiem. Komisija neiesaistās grupas lēmumos. Grupas darba rezultātus validē dalībvalstu pārstāvji grupas līmenī un iesniedz Padomei apstiprināšanai.

Valsts atbalsts

J. Padome atzīmē, ka daži no nodokļu pasākumiem, uz kuriem attiecas šis kodekss, var būt Līguma par Eiropas Savienības darbību 107.–109. panta noteikumu par valsts atbalstu darbības jomā.

Grupas darbs notiek, neskarot Savienības tiesību aktus. Gadījumos, kad Komisija uzsāk procedūru par valsts atbalstu, grupai būtu jāaptur attiecīgo pasākumu izskatīšana līdz šādas procedūras beigām. Sākotnēju pasākuma aprakstu, ko sagatavojusi Komisija ciešās konsultācijās ar attiecīgo dalībvalsti, jau var iesniegt grupai. Galīgais apraksts, ja vajadzīgs, būtu jāiesniedz, tiklīdz ir beigusies procedūra par valsts atbalstu.

Rīcība, ar ko apkaro nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas

K. Padome aicina dalībvalstis pilnvērtīgi sadarboties cīņā ar nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, konkrēti – dalībvalstīm savlaicīgi apmainoties ar informāciju saskaņā ar to attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, Savienības tiesību aktiem un starptautiskajiem standartiem.

Padome aicina grupu tad, kad tas uzskatāms par piemērotu, starptautiskos forumos noturēt viedokļu apmaiņas par kopīgu interešu jautājumiem, kas ir kodeksa piemērošanas jomā.

L. Kad uzskatāms par piemērotu, grupa arī var iesniegt apstiprināšanai Padomē priekšlikumus vispārīgiem norādījumiem sava pilnvarojuma ietvaros, ciktāl uz ierosinātajiem vispārīgajiem norādījumiem jau neattiecas Savienības tiesību akti. Galīgos norādījumus publicē, kolīdz tos ir apstiprinājusi Padome. Konkrēti, grupa iesniedz apstiprināšanai Padomē priekšlikumus norādījumiem attiecībā uz vispārēji piemērojamiem specifiskiem nodokļu elementiem, uz kuriem attiecas B2. punktā noteiktā piemērošanas joma, un šādus elementus novērtē attiecībā uz dalībvalstīm – saskaņā ar iepriekš minētajiem šā kodeksa noteikumiem –, ņemot vērā minētos norādījumus.

M. Padome atzīmē, ka valstu nodokļu tiesību aktos un konvencijās par nodokļu dubulto uzlikšanu ietvertajiem noteikumiem par ļaunprātīgas rīcības novēršanu un aizsardzības pasākumiem ir fundamentāla nozīme rīcībā pret nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, arī attiecībā uz ES ārējo stratēģiju.

ES ārējā stratēģija un kodeksa attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem ģeogrāfiskā darbības joma

N. Padome uzskata par vēlamu, lai principi, kas vērsti uz kaitējošu nodokļu pasākumu likvidēšanu, tiktu pieņemti pēc iespējas plašākā ģeogrāfiskā teritorijā. Šajā nolūkā dalībvalstis apņemas veicināt to īstenošanu globālā līmenī, tiecoties veidot sadarbību ar jurisdikcijām ārpus Savienības, arī izmantojot ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas. Sarakstā iekļaušanas process ir detalizēti izklāstīts Padomes 2017. gada 5. decembra secinājumos un turpmākajos atjauninājumos un pārskatītajās redakcijās, kā arī attiecīgajās uzraudzības procesa procedurālajās pamatnostādņēs.

Šajā nolūkā grupa regulāri novērtē attiecīgās jurisdikcijas, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem saistībā ar nodokļu pārredzamību, taisnīgu nodokļu politiku un BEPS apkarošanas pasākumu īstenošanu.

Grupa regulāri informē Padomi par sasniegto progresu un sniedz Padomei ieteikumus par saraksta atjaunināšanu un pārskatīšanu.

O. Dalībvalstis arī apņemas veicināt kodeksa principu pieņemšanu teritorijās, uz kurām neattiecas Līgums. Konkrēti, dalībvalstis ar atkarīgām vai asociētām teritorijām vai ar īpašu atbildību vai nodokļu prerogatīvām attiecībā uz citām teritorijām, ja vien tām nepiemēro ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, savas konstitucionālās kārtības ietvaros apņemas nodrošināt, ka šos principus piemēro minētajās teritorijās. Šajā sakarā dalībvalstis izvērtē situāciju ziņojumos grupai, kura tos izvērtē saskaņā ar iepriekš aprakstīto pārbaudes procedūru.

Piemērošana, uzraudzība un pārskatīšana

P. Šis kodekss no 2023. gada 1. janvāra aizstāj rīcības kodeksu uzņēmējdarbības nodokļu jomā, kas izklāstīts Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 1997. gada 1. decembra rezolūcijā. Tomēr attiecībā uz vispārēji piemērojamiem nodokļu elementiem, kas definēti B2. punktā, E1. līdz F2. punktu piemēros no 2024. gada 1. janvāra, un tos izmantos tikai pasākumiem, kas ieviesti vai grozīti 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk.

Lai nodrošinātu kodeksa vienmērīgu un efektīvu īstenošanu, Padome aicina Komisiju tai reizi gadā ziņot par kodeksa īstenošanu un par fiskālā valsts atbalsta piemērošanu. Padome un dalībvalstis attiecīgā gadījumā pārskata kodeksa noteikumus, jo īpaši, ja aktuālos jautājumos rodas jauns starptautisks konsenss.
